

PAPER DETAILS

TITLE: SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SESSİZ OKUMA HIZLARI VE OKUDUGUNU ANLAMA DÜZEYLERİ

AUTHORS: Seda SARACALOGLU,Nurhak Cem DEDEBALI,Nuri KARASAKALOGLU

PAGES: 177-193

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1492296>

Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Sessiz Okuma Hızları ve Okuduğunu Anlama Düzeyleri*

A. Seda SARACALOĞLU¹, Nurhak Cem DEDEBALI²,
Nuri KARASAKALOĞLU³

ÖZET

Bu araştırma, ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin sessiz okuma hızı ve okuduğunu anlama düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Araştırmanın çalışma grubu, farklı sosyoekonomik düzeyde yer alan ilköğretim okulları dikkate alınarak oluşturulmuştur. Bu çerçevede araştırmada, İzmir ili merkez ilçelerdeki üç okulda öğrenim gören 185 sekizinci sınıf öğrencisi yer almaktadır. Çalışmada, öğrencilerin sessiz okuma hızlarını belirleme için üç farklı metin kullanılmıştır. Bu metinler bağlı kalınarak öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyleri tespit edilmiştir. Söz konusu okuduğunu anlama testlerinin güvenirlik katsayıları .70 ile .75 arasındadır. Ayrıca hazırlanan “Bilgi Toplama Formu” ile öğrencilerin cinsiyet, öğrenim görülen okul ve anne-baba öğrenim durumuna ilişkin bazı değişkenler belirlenmiştir. Araştırmada ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin sessiz okuma hızlarının cinsiyete, öğrenim görülen okulun sosyoekonomik durumuna, anne ve babanın öğrenim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediği ortaya koymaktadır. Okuduğunu anlama düzeylerinde öğrencilerin öğrenim gördükleri okulun sosyoekonomik düzeyine göre anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır.

ANAHTAR SÖZCÜKLER: Sessiz okuma hızı, okuduğunu anlama, ilköğretim öğrencileri

The 8th Grade Students’ Speeds Silent Reading and Levels of Reading Comprehension

ABSTRACT

The aim of this study is to assess the speeds silent reading and level of reading comprehension of the 8th grade students according to different variables. The study group is formed by thinking the primary schools which have different social economic backgrounds. In this frame, in this research this study group includes 185 8 grade students attending three different public schools in towns of İzmir. In this study, speeds silent reading and the level of reading comprehension of the students are determined by using

* 18. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı’nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Prof. Dr. ;, Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri ABD, Aydın. E-posta: sedasaracal@gmail.com

² Uzm., Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Programları ve Öğretim Doktora Öğrencisi. E-posta: dedebali40@hotmail.com

³ Yard. Doç. Dr. ;, Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi ABD, Aydın. E-posta: nkarasakaloglu@adu.edu.tr

three different texts. The factors of reliability of the texts that are dealt with, are between 70 and 75. Also, some variables such as gender, the schools which students attend and educational backgrounds of students' mothers and fathers are determined through the data gathering form. In the study, it is indicated that there is not a significant difference among speeds silent reading of the 8th grade students in terms of gender, socioeconomic status of schools and academic background of students' mothers and fathers; whereas it is observed that there is a significant difference in the students' level of understanding according to their schools that are attending.

KEYWORDS: Speeds of Silent Reading , reading comprehension, primary school students.

GİRİŞ

Dil becerilerinin insanın kişiliğini oluşturup, geliştirmesinde, sosyal ilişkilerini biçimlendirmede ve yaşamını zenginleştirmede çok önemli bir yeri vardır. Bilgi çağında, okuma ve okuduğunu anlama gibi dil becerileri, bilginin üretimine giden yolda önemli birer basamak oluşturmaktadır.

Okuma, basılı ya da yazılı sözcükleri duyu organları yoluyla algılama, bunları anlamlandırıp kavrama; zihinsel ve düşünsel bir edim, basılı ve yazılı simgelerle iletişimsel bir etkinlik içerisine girme, birtakım algısal ve bilişsel işlemlerden oluşan bir alma, yorumlama ve tepki verme sürecidir (Saracaloğlu ve Karasakaloğlu, 2007: 2). Razon(1982: 19)'a göre okuma, yazılı veya basılı işaretleri, belli kurallara uyarak seslendirmektir. Okumasını bilmek, yazılı bir parçanın gizlediği fikir, duygu ve düşünceleri kovalamaktır. Göçer (2000: 3)'e göre, ilköğretimin birinci sınıfında başlayan ve hayatı boyunca alacağı eğitim ve öğretime temel teşkil eden okuma öğretimi; doğru ve hızlı okuyan, okuduğunu yerli yerince yorumlayan, bütün okul hayatında başarılı olmasını sağlayan temel unsurdur. Bu tanıma göre, okumak basit bir çözümleme tekniği değildir. Tüm organizmayı harekete geçiren bir öğrenme çabasıdır.

İlköğretimden yükseköğretime ve yaşam boyu okuma eğitiminin amacı okuyucuda okuduğunu anlayarak üst düzey bilinç geliştirme süreci olduğu düşünülebilir. Bu konuda Thorndike, bir paragrafı okumayı, bir problemi çözmeye benzetmektedir. Nasıl bir problemin çözümünde öğeleri, diğerlerine göre kullanma, aralarındaki ilişkiyi doğru algılama, birbirleriyle ilişkilerini bulgulama, yansıttıkları düşünceyi ve düşünsel düzeni görmenin de öylesine bir zorunluluk olduğunu belirtmektedir (Özdemir, 1987: 11). İnsanın bütün hayatta başarılı olmasını sağlayan alma, yorumlama ve tepki verme sürecinin başarısını ölçme işlemi, okuma hızı ile okuduğunu anlama düzeyi üzerinde odaklanır.

(Gray, 1975: 225)'a göre, sesli okumada ise okuma hızı ilk üç yılda hızla artmaktadır. Sonraki yıllarda sesli okuma gelişimi daha yavaş ilerlemektedir. Sesli okuma hızı dakikada 60 kelimeden 160 kelimeye kadar çıkmaktadır. Sesli ve sessiz okuma hızı ilk iki yıl eşit ilerlemekte, üçüncü yıldan sonra sessiz okuma hızı artmaya başlamaktadır. Basit metinleri anlama becerisi, ilk iki yıl hızlı gelişmekte, üçüncü yıldan itibaren üst düzeye çıkmaktadır. Okuduğunu

anlama becerisini gelişimi sonraki yıllarda da sürmektedir. Zor metinleri anlama becerisi, ilköğretim boyunca sürekli gelişmektedir.

Okuma hızı konusunda yapılan araştırmalarda, Stanovich, Nathan ve Zolman'ın (1988: 71-86) yaptıkları araştırmada okuma becerilerinde yaşa göre bir artış olduğu, özellikle de ilköğretim beşinci sınıfta bu artışın daha hızlı olduğu saptanmıştır. Harris ve Sipay (1990: 634)'a göre, gelişmiş ülkelerde orta düzeydeki bir lise öğrencisinin dakikada 250 civarında kelime okuyabildiğini ortaya konulmuştur. Ülkemizde ise, Coşkun (2002: 78)'un yaptığı bir araştırmada, araştırmaya katılan lise öğrencilerinin sessiz okuma hızları ortalaması 147,7 kelime olarak tespit edilmiştir. Her iki araştırmada birbirine göre çok farklı sonuçların ortaya çıkmış olması dillerin sessiz okumaya elverişliliğinden kaynaklanmış olabileceği söylenebilir. Erden, Kurdoğlu ve Uslu, (2002: 5)'nun yapmış oldukları araştırmada, ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okuma hızı ortalamaları 45.30, beşinci sınıf öğrencilerinin okuma hızları 120.76 olarak ölçülmüştür. Akçamete (1989: 734)'nin üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmada, öğrencilerin sessiz ortalama okuma hızı dakikada 143,2 kelime olarak belirlenmiştir. Bunun yanında, Aukerman (1972: 37) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, okuma hızının ilköğretim birinci kademedeki çok hızlı bir artış gösterdiği, ancak ilköğretim ikinci kademedeki bu hızlı artışın yavaşladığı görülmektedir. Aukerman'ın yaptığı bu araştırma bulgularına da dayanarak, özellikle ilköğretim öğrencilerinin sessiz okuma hızı ve buna bağlı olarak okuduğunu anlama düzeyleri üzerine daha fazla araştırmaya ihtiyacın olduğu söylenebilir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin sessiz okuma hızı ve okuduğunu anlama düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre değerlendirilmesidir.

Bu temel amaç doğrultusunda şu sorulara yanıt aranmıştır:
İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin;

- Bir gazete haberini, bilimsel metni ve deneme metnini sessiz okuma hızları ve okuduğunu anlama düzeyleri ne düzeydedir?
- Öğrenim görülen okulun sosyoekonomik düzeyine göre sessiz okuma hızları ve okuduğunu anlama düzeyleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?
- Ortalama sessiz okuma hızı ve okuduğunu anlama düzeylerinde cinsiyete göre anlamlı bir fark var mıdır?
- Ortalama sessiz okuma hızlarında ve okuduğunu anlama düzeylerinde anne ile baba öğrenim düzeyine göre anlamlı fark var mıdır?

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin analizi ve yorumlanması üzerinde durulmuştur.

Araştırma Modeli

İlköğretim sekizinci sınıflarında öğrenim görmekte olan öğrencilerin sessiz okuma hızları ile okuduğunu anlama düzeylerini belirlemeyi ve çeşitli değişkenlere göre karşılaştırmayı amaçlayan bu araştırma betimsel nitelikte olup genel tarama modeline göre yapılandırılmıştır. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2005: 79).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, İzmir ilinin Karşıyaka ilçesindeki ilköğretim sekizinci sınıf öğrencileridir. Araştırmanın örneklemi, sistematik tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen 185 sekizinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Örneklem seçilirken, İzmir Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınan verilere göre okulların bulunduğu bölgelerin sosyoekonomik durumları dikkate alınmıştır. Buna göre, sosyoekonomik düzeyi yüksek çevredeki okuldan 60, orta düzeydeki okuldan 58, düşük düzeydeki okuldan 67 öğrenci örnekleme dahil edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı seçiminde, öğrencilerin değişik türdeki metinleri okumaya karşı ilgilerinin ve alışkanlıklarının farklılık gösterebileceği düşünülerek, sessiz okuma hızlarını ve anlama düzeylerini sadece bir tür metin üzerinde ölçmenin yanıltıcı sonuçlar verebileceği kanısına varılmıştır. Bu düşünce doğrultusunda araştırmada, bir gazete haberi, bir bilimsel metin ve bir deneme türünde metin olmak üzere üç ayrı metin seçilmiştir. Bu metinlere ilişkin okuduğunu anlama testleri ve öğrenciler hakkında bilgiler elde etmek için “ Bilgi Toplama Formu” hazırlanmıştır.

Araştırmada kullanılacak metinlerin seçiminde;

- a) Öğrencilerin ilgisini çekebilecek bir konuda olmasına,
- b) Öğrencilerin bilemeyeceği teknik terimlerle örülü olmamasına,
- c) Öğrencilerin sessiz okuma hızlarını ölçmeye yeterli olabilecek uzunlukta olmasına,
- d) Öğrencilerin algılama ve düşünme seviyelerinin üstünde olmamasına,
- e) Öğrencilerin ders kitaplarında geçmeyen bir metin olmasına,
- f) Öğrencilerinin bir kısmının özel ilgi duyup bir kısmının ilgisiz kalabileceği (magazin, sanat, spor... vb.) alanlarla ilgili olmamasına dikkat edilmiştir.

Bu ilkeler çerçevesinde, metinlerin seçiminde alan uzmanları ve Türk dili ve edebiyatı öğretmenlerinin görüşlerine başvurulmuştur. Gazete haberi metni olarak Murat Tunalı (2006: 72-74)'ün Anlayarak Hızlı Okuma ve Öğrenme adlı kitabından 477 kelimelik “Bana Rengini Söyle” başlıklı metin; bilimsel metin olarak, 674 kelimedenden oluşan “Üç Büyük Kentimizdeki Okumaz Yazmazlık” başlıklı metin (*Çağdaş Eğitim Dergisi*, 1991: 45-47); deneme metni olarak,

Şevket Rado (2006: 14-15)'nın Eşref Saati adlı kitabından “İki Sır” başlıklı yazının 879 kelimelik bir bölümü seçilmiştir.

Metin seçimi tamamlandıktan sonra, okuduğunu anlama düzeyini ölçmeye yönelik test formları hazırlanmıştır. Testlerde, soruların açık, anlaşılır ve net ifadelerle oluşturulmasına dikkat edilmiştir. Öğrencilerin daha önceki bilgileriyle değil, sadece metinlerden yola çıkarak çözebilecekleri sorular olmasına özen gösterilmiştir.

Okuduğunu anlama testlerinin geçerliği için iki yola başvurulmuştur. İlk olarak, “kapsam geçerliği” ölçütlerinden biri olan uzman görüşüne başvurulmuştur (Karasar, 2005: 152). Hazırlanan metinler ve sorular Ölçme Değerlendirme Anabilim Dalı'nda, Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı'nda, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı'nda görev yapan 15 öğretim elemanı ile ilköğretim okullarında çalışan 5 Türkçe öğretmeni tarafından incelenmiştir. Uygun olmadığına karar verilen sorular testten çıkartılmış, gerekli görülen sorular üzerinde düzeltmeler yapılmıştır. Sonuçta öğrencilerin sessiz okuma hızlarını ve anlama düzeylerini belirlemek amacıyla öğrencilere üç metin ve bu metne dayalı iki metinden 20'şer; bir metinden 19 adet olmak üzere toplam 59 denemelik soru elde edilmiştir.

Araştırmada kullanılan üç farklı metin ve okuduğunu anlama testleri, iki devlet okulunda toplam 224 ilköğretim sekizinci sınıf öğrencisine üç bölüm halinde uygulanmıştır. Üç metnin okuma çalışması sırayla üçer gün arayla yürütülmüştür. Deneme uygulaması sonrasında soruların analiz çalışmalarına başlanmıştır. Bu işlemler sonucunda üç metin ve 10' ar sorudan oluşan ölçme aracı geliştirilmiştir.

Testlerin geçerliği için başvurulmuş ikinci yol ise yordama geçerliğidir (Atılgan, 2007: 57). Yordama geçerliği için daha önceden geliştirilen üç metin ve 10'ar sorudan oluşan üç ayrı test 183 ilköğretim öğrencisine uygulanmıştır. Öğrencilerin üç metinden aldıkları okuma hızı ve okuduğunu anlama puanları ile araştırmanın yapıldığı öğretim yılında Türkçe dersinden aldıkları yılsonu başarı notları arasındaki ilişki belirlenmiştir. Buna göre, deneme metnine ait test için $r = .61$; makale metni için $r = .57$; sohbet türünde metin için $r = .64$ olarak belirlenmiştir. Olumlu yöndeki bu korelasyonlar, araştırmada kullanılan okuduğunu anlama testlerinin geçerliğini ortaya koyan birer kanıt olarak kabul edilmiştir.

Araştırmada kullanılan 10'ar sorudan oluşan üç ayrı okuduğunu anlama testinin güvenilirliği için, iç tutarlılık ölçütlerinden “Testi Yarılama Yöntemi” kullanılmıştır (Karasar, 2005: 150; Tekin, 1994: 60–61). Uygulanma sonrasında deneme metnine ait testin güvenilirliği $r=0.73$; makale metnine ait testin güvenilirliği $r=0.70$; sohbet türünde metne ait testin güvenilirliği $r=0.75$ olarak bulunmuştur. Bu değerler, okuduğunu anlama testlerinin güvenilirliği için yeterli bir kanıt olarak görülmüştür.

Öğrencilerin sessiz okuma hızları ve anlama düzeylerini etkileyebileceği düşünülen bazı etkenlere ilişkin bilgilerin tespiti amacıyla bir “Bilgi Toplama Formu” hazırlanmıştır. Bu formda öğrencilere cinsiyetleri, öğrenim gördükleri okul, anne-babalarının öğrenim durumları ve okuma alışkanlıklarına ilişkin sorular yöneltilmiştir.

Verilerin Çözümlemesi

Okuma metinler verilmeden önce öğrencilere, yapılacak çalışmanın teknik yönleri kısaca anlatılmıştır. Ayrıca “sessiz okuma” hakkında bilgi verilmiş ve öğrencilerden metinleri sessiz şekilde okumaları istenmiştir. Bütün öğrenciler metni okumayı bitirdiğinde o metinle ilgili sorular verilmiştir. Öğrencilerin soruları cevaplarırken metne tekrar bakmamalarına ve birbirlerinden yardım almamalarına dikkat edilmiştir.

Öğrencilerin sessiz okuma hızlarının belirlenmesinde metnin bitirilmesi ve kelime sayısı esas alınarak şu formül kullanılmıştır:

$$\text{Sessiz Okuma Hızı (SOH)} = \frac{\text{Metindeki kelime sayısı} \times 60}{\text{Okuma süresi (Saniye)}}$$

Bu formül, her öğrenci için üç metinde ayrı ayrı uygulanmıştır. Böylece her öğrencinin gazete haberi metnini, bilimsel metni ve deneme metnini dakikada kaç kelime hızla okuduğu belirlenmiştir. Daha sonra, her öğrencinin üç metinden aldığı sessiz okuma hızlarının (SOH) ortalamaları alınarak “ortalama sessiz okuma hızı” (OSOH) belirlenmiştir.

Öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyinin belirlenmesi amacıyla her metin türü için ayrı soru formları oluşturulmuştur. Bu soru formları, 100 puan üzerinden değerlendirilmiştir. Her soru 10 puan olarak hesaplanmıştır. Daha sonra, her öğrencinin üç metinden aldığı okuduğunu anlama puanı (OAP) ortalamaları alınarak “ortalama okuduğunu anlama puanı” (O-OAP) belirlenmiştir.

Veriler SPSS programı kullanılarak tespit edilmiştir. Ölçüm sonrası elde edilen sessiz okuma hızlarının ve okuduğunu anlama puanlarının yüzdeler, ortama hesaplamaları yapılmıştır. Grupların okuma hızı ve okuduğunu anlama düzeylerinin öğrencilerinde öğrenim gördükleri okulun sosyoekonomik düzeyine, cinsiyete ve anne-baba öğrenim düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amacıyla t-test ve varyans analizinden faydalanılmıştır.

BULGULAR

İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Sessiz Okuma Hızları ve Okuduğunu Anlama Düzeyleri

Örnekleme alınan öğrencilerin sessiz okuma hızları ve anlama düzeyleri metin türlerine göre farklılıklar göstermektedir.

Tablo 1. İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Sessiz Okuma Hızları ve Okuduğunu Anlama Düzeyleri

Metin Türü	N	Sessiz Okuma Hızı Ortalaması	Anlama Düzeyi Ortalaması
Gazete Haberi	185	140,5 kelime/dak	% 50.5
Bilimsel Metin	185	157,6 kelime/dak	% 49.8
Deneme Metni	185	173,2 kelime/dak	% 56.1
Ortalama	185	157.1 kelime/dak	% 51.2

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin sessiz okuma hızında en başarılı oldukları metin, deneme türünde metin olmuştur (173.2 kelime/dak.). Başarının en düşük olduğu metin ise gazete haberi türünde metindir (140 kelime/dak.). Ortalama sessiz okuma hızı dakikada 157.1 kelime olarak belirlenmiştir. Erden, Kurdoğlu ve Uslu, (2002: 5)’nın yapmış oldukları araştırmada birinci sınıf öğrencilerinin okuma hızı ortalamaları 45.30’ken aynı araştırmada beşinci sınıf öğrencilerinin okuma hızları 120.76 olarak ölçülmüştür. Bahsi geçen araştırmadaki, okuma hızlarında görülen birinci sınıftan beşinci sınıf düzeyini olumlu ilerleyişi, araştırmamızda elde edilen bulgular sekizinci sınıf düzeyinde de devam ettiği söylenebilir.

Okuduğunu anlama düzeyleri incelendiğinde, öğrencilerin en başarılı olduğu metin türü deneme türünde metin olmuştur (%56,1). Okuduğunu anlama düzeyi en düşük metin ise bilimsel türde metindir (% 49,8). Ortalama okuduğunu anlama düzeyi %51,2 olarak belirlenmiştir.

İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerin Öğrenim Görülen Okulun Sosyoekonomik Düzeyine Göre Ortalama Sessiz Okuma Hızları ve Okuduğunu Anlama Düzeyleri

İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin sessiz okuma hızları öğrenim görülen okulun sosyoekonomik düzeyine göre tek yönlü varyans analizi ile çözümlenmiş ve bu bulgulara Tablo 2’de yer verilmiştir.

Tablo2. Öğrencilerin Sessiz Okuma Hızı Ortalamalarının Öğrenim Görülen Okulun Sosyoekonomik Düzeyine Göre Varyans Analizi Sonuçları

Okul	N	Sessiz Okuma Hızı	S	sd	T	p
Yüksek	60	156.50	22.78			
Orta	58	157.27	20.79	182	.027	.973
Düşük	67	156.55	17.10			
Toplam	185	156.76	20.13			

Tablo 2’de görüldüğü gibi, sosyoekonomik düzeyi yüksek olan okulda öğrenim gören öğrencilerin sessiz okuma hızı ortalaması 156.50; orta düzeyde okulda öğrenim gören öğrencilerin sessiz okuma hızı ortalaması 157.27; düşük düzeyde okulda öğrenim gören öğrencilerin sessiz okuma hızı ortalaması 156.55 olarak ölçülmüştür. Öğrencilerin sessiz okuma hızlarında öğrenim görülen okulun sosyoekonomik düzeyine göre anlamlı farklılık bulunamamıştır ($p > .05$). Coşkun (2003: 14) ve Dökmen (1990: 12) tarafından yapılan iki farklı araştırmada lise farklı sosyoekonomik düzeyde okulda öğrenim gören öğrencilerin sessiz okuma

hızları yüksek sosyoekonomik düzeydekiler lehine anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Eldeki araştırmaya göre, ilköğretim öğrencilerinin okuma hızında öğrenim görülen okulun sosyoekonomik düzeyinin etkili olmadığı söylenebilir.

İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama düzeyleri öğrenim görülen okulun sosyoekonomik düzeyine göre tek yönlü varyans analizi ile çözümlenmiş ve bu bulgulara Tablo 3'te yer verilmiştir.

Tablo 3'te görüldüğü gibi, sosyoekonomik düzeyi yüksek olan okulda öğrenim gören öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyi ortalaması 62.48; orta olan düzeyde okulda öğrenim gören öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyi ortalaması 47.00; düşük olan düzeyde okulda öğrenim gören öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyi ortalaması 46.89 olarak ölçülmüştür. Buna göre öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyleri öğrenim görülen okulun sosyoekonomik düzeyine göre ($p = .000$) düzeyinde anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür ($p < .05$). Bu anlamlı farkın, sosyoekonomik düzeyi yüksek ile orta düzeyde olan okul öğrencilerinin okuduğunu anlama başarılarında, sosyoekonomik düzeyi yüksek olan okulda öğrenim gören öğrencilerin lehine olduğu görülmektedir. Bunun yanında sosyoekonomik düzeyi yüksek ile düşük olan okullarda öğrenim gören sekizinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama başarısı, sosyoekonomik düzeyi yüksek olan okul öğrencilerden daha başarılı olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin Okuduğunu Anlama Düzeyi Ortalamalarının Öğrenim Görülen Okulun Sosyoekonomik Düzeyine Göre Varyans Analizi Sonuçları

Okul	N	Okuduğunu Anlama	S	sd	T	p	Farklılaşma
Yüksek	60	62.48	14.56				
Orta	58	47.00	15.61	2-182	19.08	.000	1-2
Düşük	67	46.89	17.52				1-3
Toplam	185	51.98	17.51				

Kartal ve Özteke (2010: 377)'nin yaptığı araştırmada, ilköğretim öğrencileri arasında sosyoekonomik düzeylerine göre okuma puanları ortalamaları bakımından üst-orta sosyoekonomik grupta yer alan öğrencilerin lehine anlamlı düzeyde farklılık olduğu belirlenmiştir. PISA (2009) Türkiye sonuçları incelendiğinde aynı yaştaki sosyoekonomik düzeyleri farklı öğrencilerin okuduğunu anlama puanlarının, yüksek sosyoekonomik düzeydekilerin lehine bir farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu durumun, araştırma sonuçlarını desteklediği söylenebilir.

İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerin Cinsiyete Göre Ortalama Sessiz Okuma Hızı ve Okuduğunu Anlama Düzeyleri

İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin sessiz okuma hızları cinsiyete göre t-testi ile çözümlenmiş ve bu bulgulara Tablo 4'de yer verilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin Sessiz Okuma Hızı Ortalamalarının Cinsiyetlerine Göre t - testi Sonuçları

Cinsiyet	N	X	S	sd	T	p
Kız	100	159.41	19.33	183	1.955	.52
Erkek	85	153.64	20.71			
Toplam	185	156.52	20.02			

Tablo 4’de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan kız öğrencilerin okuma hızı ortalamaları 159,41; erkek öğrencilerin okuma hızı ortalamaları 153,64 olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre, sessiz okuma hızı ortalamalarında anlamlı farklılığın bulunmadığı görülmektedir ($p > .52$). Brooks (1936: 41) tarafından gerçekleştirilen araştırma da öğrencilerin cinsiyetlerine göre sessiz okuma hızlarında anlamlı farklılık bulunamamıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular ile önceki araştırma bulgularının birbirini desteklediği söylenebilir.

İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama puanları cinsiyete göre t-testi ile çözümlenmiş ve bu bulgulara Tablo 5’de yer verilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin Okuduğunu Anlama Puanı Ortalamalarının Cinsiyetlerine Göre t -testi Sonuçları

Cinsiyet	N	X	S	sd	T	p
Kız	100	53.82	19.06	183	1.552	.122
Erkek	85	49.82	15.32			
Toplam	185	51.98	17.51			

Tablo 5 incelendiğinde, araştırmaya katılan kız öğrencilerin okuduğunu anlama puanı ortalamaları 53.82; erkek öğrencilerin okuduğunu anlama puanı ortalamaları 49.82 olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre, okuduğunu anlama puanı ortalamaları arasında anlamlı farklılığın bulunmadığı görülmektedir ($p > .122$). Avcıoğlu (2000: 10-17)’nin benzer konu üzerine ilköğretim II. kademe öğrencileri üzerinde gerçekleştirdiği araştırmada, okuduğunu anlama becerisi, etkili okuma becerisi arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Küçük (1998: 90, 129), ilköğretim 6. sınıf öğrencileri üzerinde gerçekleştirdiği araştırmada, okuduğunu anlama bakımından kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı bir fark bulunmadığını belirtmiştir.

Coşkun (2003: 101-130) lise öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmada, etkili okuma endeksi ortalamalarında (okuma hızı ile okuduğunu anlama düzeyinin ortalaması) cinsiyete göre anlamlı fark bulunamamıştır. Akçamete (1989: 735-754) üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmada, sessiz okuma hızı ve okuduğunu anlama düzeyi bakımından kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı bir fark bulamadığını belirtmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular ile önce yapılan araştırma bulgularının birbirini desteklediği ifade edilebilir.

Bu bağlamda, ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin okuma hızı ve okuduğunu anlama düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği söylenebilir.

İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Anne ile Baba Öğrenim Düzeylerine Göre Ortalama Okuma Hızı ve Okuduğunu Anlama Puanları

İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin sessiz okuma hızı ve okuduğunu anlama düzeyi ortalamaları anne öğrenim düzeyine göre tek yönlü varyans analizi ile çözümlenmiş ve bu bulgulara Tablo 6'da yer verilmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin Sessiz Okuma Hızı ve Okuduğunu Anlama Düzeyi Ortalamalarının Annenin Öğrenim Düzeyine Göre Varyans Analizi Sonuçları

Okul	N	Sessiz Okuma Hızı	S	sd	F	p
İlkokul	5	162.60	13.03	3-181	.242	.867
Ortaokul	57	157.49	23.15			
Lise	107	155.92	19.40			
Üniversite	16	157.93	15.63			
Toplam	185	158.48	17.80			
Okul	N	Okuduğunu Anlama	S	sd	F	p
İlkokul	5	48.20	9.49	3-181	.391	.760
Ortaokul	57	50.31	18.28			
Lise	107	53.09	17.13			
Üniversite	16	51.68	19.84			
Toplam	185	50.82	16.18			

Tablo 6'da görüldüğü gibi, annesi ilkokul mezunu öğrencilerin sessiz okuma hızı ortalaması 162.60; annesi ortaokul mezunu öğrencilerin sessiz okuma hızı ortalaması 157.49; annesi lise mezunu öğrencilerin sessiz okuma hızı ortalaması 155.92; annesi üniversite mezunu öğrencilerin sessiz okuma hızı ortalaması 157.93 olarak ölçülmüştür. Annelerinin öğrenim düzeyine göre, öğrencilerin sessiz okuma hızında anlamlı farklılık bulunamamıştır ($p > .05$). Ancak, ortalama sessiz okuma hızları dikkate alındığında ilkokul mezunu annelerin çocuklarının okuma hızlarındaki küçüklükte olsa yükseklik dikkat çekmektedir.

Bunun yanında aynı tabloda görüldüğü gibi, annesi ilkokul mezunu öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyi ortalaması 48.20; annesi ortaokul mezunu öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyi ortalaması 50.31; annesi lise mezunu öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyi ortalaması 53.09; annesi üniversite mezunu öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyi ortalaması 51.68 olarak ölçülmüştür. Annelerinin öğrenim düzeyine göre, öğrencilerin okuduğunu anlama düzeylerinde anlamlı farklılık bulunamamıştır ($p > .05$).

İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin sessiz okuma hızı ve okuduğunu anlama düzeyi ortalamaları babanın öğrenim düzeyine göre tek yönlü varyans analizi ile çözümlenmiş ve bu bulgulara Tablo 7'de yer verilmiştir.

Tablo 7. Öğrencilerin Sessiz Okuma Hızı ve Okuduğunu Anlama Düzeyi Ortalamalarının Babanın Öğrenim Düzeyine Göre Varyans Analizi Sonuçları

Okul	N	Sessiz Okuma Hızı	S	sd	F	p
İlkokul	6	162.66	18.95	3-181	.257	.856
Ortaokul	44	155.25	17.22			

Lise	87	156.98	20.05			
Üniversite	48	157.00	23.12			
Toplam	185	156.76	20.13			
Okul	N	Okuduğunu Anlama	S	sd	F	p
İlkokul	6	46.33	8.80			
Ortaokul	44	51.45	16.44	3-181	.323	.809
Lise	87	51.86	17.70			
Üniversite	48	53.39	19.12			
Toplam	185	51.98	17.51			

Tablo 7’de görüldüğü gibi, babası ilkököl mezunu öğrencilerin sessiz okuma hızı ortalaması 162.66; babası ortaokul mezunu öğrencilerin sessiz okuma hızı ortalaması 155.25; babası lise mezunu öğrencilerin sessiz okuma hızı ortalaması 155.92; babası üniversite mezunu öğrencilerin sessiz okuma hızı ortalaması 157.93 olarak ölçülmüştür. Öğrencilerin babalarının öğrenim düzeyine göre, öğrencilerin sessiz okuma hızında anlamlı farklılık bulunamamıştır ($p > .05$).

Bunun yanında aynı tabloda görüldüğü gibi, babası ilkököl mezunu öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyi ortalaması 46.33; babası ortaokul mezunu öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyi ortalaması 51.45; babası lise mezunu öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyi ortalaması 51.86; babası üniversite mezunu öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyi ortalaması 53.39 olarak ölçülmüştür. Öğrencilerin babalarının öğrenim düzeyine göre, öğrencilerin okuduğunu anlama düzeylerinde anlamlı farklılık bulunamamıştır ($p > .05$).

TARTIŞMA

Aukerman (1972: 37) tarafından gerçekleştirilen çalışmada okuma hızının, ilkökulda çok hızlı bir artış gösterdiği, ancak ortaokulda bu hızlı artışın yavaşladığı görülmektedir. Benzer şekilde, Erden, Kurdoğlu ve Uslu, (2002: 5)’nın yapmış oldukları araştırmada, birinci sınıf öğrencilerinin sessiz okuma hızı ortalamaları 45.30, beşinci sınıf öğrencilerinin sessiz okuma hızları 120.76 olarak ölçülmüştür. Araştırmada ise sekizinci sınıf öğrencilerinin ortalama sessiz okuma hızları dakikada 157.1 kelime olarak ölçülmüştür. Elde edilen bu sonuç ile önceki araştırma sonuçları değerlendirildiğinde birinci sınıftan ilköğretim son sınıfa doğru sessiz okuma hızının sınıf düzeyi ile orantılı bir biçimde arttığı söylenebilir.

Araştırmada, cinsiyet değişkeninin sessiz okuma hızı ve okuduğunu anlama düzeylerinde anlamlı farklılık oluşturmadığı görülmüştür. Günümüzde kız ile erkek arasında herhangi bir farkın olmadığı düşünülmektedir. Özellikle akademik yaşam üzerinde ortaya çıkabilecek farkın cinsiyetten kaynaklanmayıp, bunun bireysel farklılıklardan kaynaklanabileceği söylenebilir.

Araştırmada, sosyoekonomik düzeyi farklı okullarda öğrenim gören öğrencilerin sessiz okuma hızlarına bakıldığında sessiz okuma hızlarında anlamlı bir farklılık gözlenememiştir. Dökmen (1990: 406)’ın lise öğrencileri üzerinde yaptığı

araştırmada, öğrencilerin öğrenim gördükleri okulun sosyoekonomik düzeylerine göre sessiz okuma hızı ve anlama düzeylerinde anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Üst sosyoekonomik düzeydeki öğrencilerin, alt sosyoekonomik düzeydeki öğrencilere göre sessiz okuma hızı ve anlama düzeyleri bakımından daha başarılı olduğu bulunmuştur. İki araştırma arasındaki bu farklı bulgular araştırmaların yapıldığı yaş gruplarından kaynaklanabileceğini düşündürülebilir.

Araştırmada, sosyoekonomik düzeyleri farklı öğrencilerin kazanımlara ilişkin verilerine bakıldığında sosyoekonomik düzeyin, okuduğunu anlamada etkili olduğunu söylenebilir. Avcıoğlu'nun (2000: 14) farklı örneklem üzerine yapmış olduğu araştırmada, ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin sosyoekonomik düzeylerine göre, okuduğunu anlama düzeyleri arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Bununla birlikte, PISA (2009) Türkiye sonuçları incelendiğinde aynı yaştaki sosyoekonomik düzeyleri farklı öğrencilerin okuduğunu anlama puanlarının, yüksek sosyoekonomik düzeydekilerin lehine bir farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu durumun, araştırma sonuçlarını desteklediği söylenebilir. Benzer bir araştırmada, ailenin bazı sosyoekonomik faktörlerinin öğrencinin okuduğunu anlama etkili olduğu görülmüştür (Çalışkan, 2000: 82).

Ailenin sosyoekonomik düzeyi çocuğun zihinsel ve fiziksel gelişimine önemli etkide bulunmaktadır. Aile içerisindeki sosyal ilişki ve ailenin gelir durumu değiştikçe çocuğun dil gelişimi, zihinsel gelişimi, kişilik gelişimi ve ahlak gelişimi değişikliğe uğrayabilir.

Zihin gelişiminin, kişinin geçirdiği yaşantılarla hızlanabilmektedir. Örneğin, gündelik hayatta çocuğuna oyuncak alan anne-baba, ona yaşantı zenginliği sağlamaya, böylece zihin gelişimine yardımcı olmaya çalışır. Genel olarak yaşantı zenginliğinin zihin gelişimini etkilediği kabul edilmektedir (Bacanlı, 2000: 54) Temur (2006: 29)'a göre, çocukların dil gelişiminde farklı sebepler vardır. Bu sebepler, kültür farklılığı ve zekâ yani kişisel ve sosyal faktörlerdir. Bu faktörler bireye dil gelişimi açısından önemli katkılar sağlar. Sosyoekonomik düzeyin on sekizinci aydan itibaren çocuğun dil gelişimini etkilediği tespit edilmiş, daha iyi ortamlarda yetişen çocukların daha zengin kelime hazinesi ve daha sağlam cümle yapısına sahip olduğu izlenmiştir (Özbay, 2007: 31). Aynı şekilde, ailenin sosyoekonomik düzeyi çocuğun dil becerilerinin yanında, zekânın gelişiminde de önemli rol oynamaktadır. Diğer bir deyişle çocuğun, içinde bulunduğu sosyoekonomik düzeyin, sosyal, kültürel ve eğitim koşulların, dil becerisini ve zekâ düzeyini etkilemesi söz konusudur. Ailenin ekonomik geliri arttıkça çocuğun okul başarısı da arttığı söylenebilir.

Son olarak, araştırmada anne-baba eğitim düzeyinin okuma hızları ve okuduğunu anlama düzeyleri üzerinde farklılık oluşturmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum nedeni olarak artık özellikle okuma becerinde okullarda verilen kaliteli eğitim gösterilebilir. Lakin günümüzde öğrencilerin okuma becerilerinde anne-babanın rolü azalmakta, okullarda verilen eğitim kalitesi ve dersleri verimli

işleyen öğretmenlerin etkisi artarak oluşabilecek farklılığı en aza indirdiği söylenebilir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırmada değişik sosyoekonomik çevrelerdeki okulların sekizinci sınıfında öğrenim gören öğrencilerin sessiz okuma hızlarını ile okuduğunu anlama düzeylerini farklı metin türlerinde ölçülmüş ve bu özellikler çeşitli değişkenlere göre incelenmiştir.

Öğrencilerin sessiz okuma hızları ile ilgili şu sonuçlara varılmıştır: İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin sessiz okuma hızları gazete haberi türünde metinde dakikada 140.5 kelime; bilimsel metinde dakikada 157,6 kelime; deneme türünde metinde dakikada 173.2 kelime olarak belirlenmiştir. Bunun yanında öğrencilerin üç farklı türde metni sessiz okuma hızı ortalaması ise dakikada 157.1 kelime olarak hesaplanmıştır.

Öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyleri ile ilgili ise şu sonuçlara ulaşılmıştır: İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama düzeyleri gazete haberi türünde metinde % 50.5; bilimsel metinde % 49.8; deneme türünde metinde % 56.1 olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin üç metinden aldıkları okuduğunu anlama düzeyi ortalaması %51.2'dir.

Araştırmada ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin sessiz okuma hızlarının cinsiyete, öğrenim görülen okula, anne ve babanın öğrenim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediği ortaya konulmuştur. Okuduğunu anlama düzeylerinde ise cinsiyet ile anne-baba öğrenim düzeyine göre anlamlı fark gözlenmezken, öğrencilerin öğrenim gördükleri okulun düzeyine göre anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır.

Araştırma bulguları ışığında aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

1. Araştırmada ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerin okuduğunu anlama düzeylerinin düşüklüğü dikkat çekmektedir. Öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerinin düşüklüğünün neden kaynaklandığını belirlemeye çalışılabilir. Bunun yanında okuduğunu anlama düzeylerini arttırmak için öğretmenler öğrencilerde kendilerine uygun bir okuduğunu anlama stratejisi kullanabilmelerine yardımcı olabilirler.
2. Okuma becerilerindeki artış sadece Türkçe dersinde akademik başarının artışına sebep olmaz. Okuma hızı ve okuduğunu anlama düzeyindeki artışın hangi derste ne kadar etkiye sahip olduğu belirlenebilir.
3. Yakın gelecekte yapılacak araştırmalarda, mevcut araştırma ve benzer araştırma sonuçları dikkate alınarak, bu alt sosyoekonomik grupta yer alan öğrencilerin okuduklarını anlama düzeylerinin yükseltilebilmesine ilişkin uygulamaların yapılması mevcut araştırma ile belirlenen durumların değiştirilmesine olanak tanıyacaktır.

KAYNAKLAR

- Akçamete, G. (1989). Üniversite öğrencilerinin okumalarının değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 22, (2). s. 735- 753.
- Atılgan, H.; Kan, A.; Doğan, N. (2006) *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aukerman, C.R. (1972). Reading in the secondary school classroom. New York: Mc Graw-Hill Book Company.
- Avcıoğlu, H. (2000) İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin okuma becerilerinin değerlendirilmesi. *Eğitim ve Bilim*, s:25, ss:10-17.
- Bacanlı, H. (2003). Gelişim ve öğrenme. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Bacanlı, H. (1997). İlişkilerde benlik kendini sosyal ayarlamının psikolojisi. İstanbul: MEB Yay.
- Brooks, Towler D. (1936). Okumanın tatbik edilmiş psikolojisi. (Çev. Rahmi İ. Kolçak), İstanbul: Şirketi Mürebbiye Basım Evi.
- Çalışkan, M. (2000). Ailenin Bazı Sosyoekonomik Faktörlerinin Öğrencinin Okuduğunu Anlama Başarısına Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Coşkun, E. (2002) *Lise 2. sınıf sessiz okuma hızları ve okuduğunu anlama düzeyleri üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü..
- Coşkun, E. (2003). Çeşitli değişkenlere göre lise öğrencilerinin etkili okuma becerileri ve bazı öneriler. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*. s. 13. ss. 101-130.
- Dedebali, N. C. (2008). Hızlı okuma tekniğinin sekizinci sınıf öğrencilerinin sessiz okuma hızlarına ve okuduğunu anlama düzeylerine etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Adnan Menderes Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dökmen, Ü. (1990). Lise üniversite öğrencilerinin okuma becerileri, ilgileri, okuma ve kütüphane kullanma becerileri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, s. 2, ss. 1-24
- Erden, G.; Kurdoğlu F.; Uslu R. (2002). İlköğretim okullarına devam eden Türk çocuklarının sınıf düzeylerine göre okuma hızı ve yazma hataları normlarının geliştirilmesi. *Türk Psikiyatri Dergisi* 13(1):5-13
- Göçer, A. (2000). İlköğretim öğretmeni adaylarına ilk okuma yazma çalışmaları ile ilgili pratik öneriler. *Millî Eğitim Dergisi*, s.148, s.67-68
- Gray, W. S. (1975). Okuma ve yazma öğretimi. (Nejat Yüzbasioğulları, Çev.). Ankara: MEB Yayınları.
- Harris, A. J.; Sipay, E. R. (1990). *How to Increase reading ability* . New York. Longman.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara. Nobel Yayın Dağıtım.
- Kartal, E.; Özteke, H. (2010). İlköğretim öğrencilerinin okuduklarını anlama ve anlatma düzeylerinin belirlenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. s. 11, 372-380.
- Küçük, S. (1998). *Şehirleşmenin ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin okuma-anlam becerisine etkileri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- MEB. (1997). *Lise hızlı okuma teknikleri öğretim programı*. *Tebliğler Dergisi*. (2483), 12-1997, 786-817.
- MEB. (2010). PISA 2009 projesi –ulusal ön raporu. Ankara.
- Özbay, M. (1997). Test türü imtihanların Türkçe öğretimindeki yeri. *Bilge*, s.13–16
- Özdemir, E. (1987). Türkçenin öğretim klavuzu. İstanbul. İnkılap Kitabevi.

- Razon, N. (1982). Okuma alışkanlığında öğretmenlerin rolü. *Eğitim ve Bilim*. s. 39, 19-23.
- Sacaloğlu, A.S., Karasakaloğlu, N. (2007). Sınıf öğretmeni adaylarının okuduğunu anlama düzeyleri ile çalışma ve öğrenme stratejilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *XVI. Eğitim Bilimleri Kongresi*. 5-7 Eylül 2007. Tokat. Gaziosmanpaşa Üniv.
- Stanovich, E. K.; Nathan, R. G.; Zolman, J.E. (1988). The developmental lag hypothesis in reading. Longitudinal and matched reading level comparisons. *Child Development*, 71-86.
- Tekin, H. (1994). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Ankara. Yargı Yayınları.
- Temur, T. (2006). *İlk öğretim 4 ve 5. sınıf öğrencilerinin yazı dilindeki kelime hazinelerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimler Enstitüsü.

SUMMARY

Reading is expressed as the perception of the printed or written words by means of the sensorial organs, the comprehension of these by interpretation, a mental and an intellectual acquisition, a communicative interaction with the printed and written symbols, a reception involving perceptual and cognitive processes, the process of interpretation and reaction (Saracaloğlu ve Karasakaloğlu, 2007: 2). In this process, teaching of reading which starts at the first grade and which is the basis of education going on throughout the life is a fundamental component which makes a person read correctly and fast, interpret what he/she reads properly and be successful during his/her school life. Research on the reading speed have shown that a standard high school student in developed countries can read 250 words in a minute. In a study of Stanovich, Nathan ve Zolman, there is an increase in the improvement of reading skills according to age especially in the 5th grade. Also, in a study of Aukerman (1972: 37), reading speed increases very fast in primary school whereas it slows down in the secondary school. In our country, it is expressed that the average of reading speed of the students is 143.2 words in a minute according to the research on university students made by Akçamete (1989: 734). In a research made by Coşkun (2002: 78), it is stated that the average of the reading speed of high school students participating the research is 147.7 in a minute. However, the number of researches on identification of reading speed and the level of reading comprehension of primary school students are quite limited in our country. In this study, it is aimed to assess the speed of silent reading and the level of reading comprehension of the 8th grade students according to different variables.

In the study which is designed according to the relational survey method, 8th grade students from central towns of Izmir constitutes the universe. For the aim of representing the universe better, three schools from different socio-economic backgrounds are selected by means of "systematic random sampling". All of the students attending 8th grade of these schools constituted the sample. Of the 185 students, %54.1 are females and %45.9 are males. In the study in which reading speed and the level of reading comprehension are evaluated according to three different texts, the reliability of the text of a newspaper article is found as $r=0.73$; the reliability of the scientific text is found as $r=0.70$; and the reliability of the literary text is $r=0.75$. SPSS 11.5 package program is used for data analysis. Statistical analysis such as percentage and frequency, one-way Anova, t test and Scheffe test are calculated.

The results related to the reading speed of students are as follows: Reading speeds of the 8th grade students are stated as 140.5 words in a minute for text of a newspaper article; 157.6 words in a minute for a scientific text; 173.2 words in a minute for a literary text. Furthermore, the students' average speed of silent reading for three different texts is counted as 157.1 words in a minute. A positive correlation is found with these three different texts.

The results related to the level of reading comprehension of the students are also as follows: the level of reading comprehension of 8th grade students are stated as %50.5 for the text of newspaper article; %49.8 for the scientific text; %56.1 in the literary text. The average of the level of understanding of students in three different texts is %51.2.

In the study, it is indicated that there is not a significant difference among the reading speeds of the 8th grade students in terms of the gender, the schools they attend and the educational background of the mothers and fathers. In terms of their level of reading comprehension although there is not a significant difference among the students related to the gender and the academic background of the mothers and fathers, it is indicated that there is a significant difference related to the schools they attend.

Decrease in reading speed and the level of reading comprehension of the 8th grade students is pointed out. Moreover, it can be stated that there is a striking difference among their level of reading comprehension related to the schools that the students attend. The fact that there is a difference among the level of reading comprehension whereas it does not exist in the reading speed can result from the activities related to reading comprehension of what one reads are not enough importance to in the lessons. It is necessary that more importance should be given to the activities which improve reading speed and the level of reading comprehension throughout the courses in schools. Increase on reading skills effects the academic success in Turkish lesson as well as the success of other courses. Therefore, researches can be made about increase in reading speed and the level of reading comprehension for what lessons and how much effect it has.